

Oznámenie o strategickom dokumente

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Detva na roky 2023 – 2028 s výhľadom do roku 2030

Mesto Detva

I. Základné údaje o obstarávateľovi

Oprávnený zástupca obstarávateľa

Branislav Baran, primátor mesta Detva

Kontaktná osoba

JUDr. Viera Trokšiar Bystrianská

1. Názov:

Mesto Detva

2. Identifikačné číslo:

IČO : 00319 805

3. Adresa sídla:

Tajovského 1369/7, 962 12 Detva

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa:

Branislav Baran - primátor mesta Detva
- Tajovského 1369/7, 962 12 Detva
- tel.: +421453700404
- e-mail: primator@detva.sk

Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente, a miesto na konzultácie:

PaedDr. Ingrid Šulánová, MSc - vedúca pracovných skupín
- Tajovského 1369/7, 962 12 Detva
- tel.: +421453700408
- e-mail: ingrid.sulanova@detva.sk

5. Miesto a čas na konzultácie:

Mestský úrad Detva, OVRaKS – referát regionálneho rozvoja a riadenia projektov
Konzultovať vo veci posudzovaného strategického dokumentu podľa § 63 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) je možné počas celého procesu posudzovania strategického dokumentu. Čas konzultácií sa určí „prípád po prípade“ prostredníctvom kontaktnej osoby a podľa požiadavky a dohody subjektov, ktoré prejavia o konzultácii záujem.

II. Základné údaje o strategickom dokumente

1. Názov: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Detva na roky 2023 – 2028 s výhľadom do roku 2030

2. Charakter:

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Detva je strednodobým strategickým dokumentom, ktorý usmerňuje ďalší rozvoj mesta, predovšetkým v oblasti hospodárskej a sociálnej. V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov je existencia PHRSR podmienkou pre získanie zdrojov zo štátneho rozpočtu a doplnkových zdrojov pre rozvojové projekty miest a obcí.

Vízia, strategické ciele, prioritné oblasti a opatrenia uvedené v dokumente vychádzajú z dohody predstaviteľov mesta a aktérov územia o strategickej vízii a prioritných oblastiach rozvoja.

PHRSR vychádza z princípu koncentrácie úsilia mesta Detva do troch prioritných oblastí rozvoja a na výbere takých aktivít a intervencií, ktoré čo najefektívnejšie prispievajú k rozvoju mesta v súlade s víziou v strategických oblastiach s dôrazom na zlepšenie kvality života v meste.

Územie je súčasťou subregiónu okresu Detva a Banskobystrického samosprávneho kraja.

Zámerom je reagovať na nové výzvy a identifikované špecifické problémy dotknutého územia a politické, sociálne, ekonomické, technologické a environmentálne faktory (zelená a digitálna transformácia, dôslednejšie uplatnenie integrovaných nástrojov a špecificky miestneho prístupu, Priemyslu 4.0, dostupnosť otvorených dát, nové požiadavky na odolnosť územia, občianske iniciatívy a pod.). Potrebu spracovania nového strategického dokumentu vyvolala aj zmena strategických priorít na národnej úrovni a zmena pohľadu na využitie potenciálu územia, ktorými sú najmä:

- špecifický potenciál územia v oblasti Priemyslu 4.0 v nadväznosti na existujúce podnikateľské prostredie a infraštruktúru,
- nadpriemerná podnikateľská aktivita – najmä v strojárskom, potravinárskom priemysle a obchode,
- špecifický potenciál územia v oblasti kultúrneho dedičstva a prírodného prostredia v prepojení na udržateľný cestovný ruch,
- polohový a kooperačný potenciál územia posilnený novou dopravnou infraštruktúrou,
- vzdelaná pracovná sila,
- nové formy kooperácie aktérov v území.

Navrhované priority a ciele reagujú na najvýznamnejšie výzvy a identifikované potreby dotknutého územia:

- nepriaznivý demografický vývoj a súvisiace zmeny v poskytovaní verejných služieb,
- nástup nových technológií a ich využívanie v mestskom prostredí a územnom rozvoji,
- využívanie, obnova a dobudovanie technickej a environmentálnej infraštruktúry,
- udržateľnosť mestského a prímestského prostredia,
- posilnenie odolnosti a reakcie na neočakávané situácie a zmeny prostredia,
- spoločenská zodpovednosť, angažované komunity a participácia,
- využitie nadpriemerného podielu poľnohospodárskej pôdy.

Hlavné výzvy mesta Detva sú:

- demografické, sociálne a spoločenské výzvy,
- výzvy v oblasti fyzickej infraštruktúry, dopravy a životného prostredia,
- výzvy v oblasti hospodárskej,
- výzvy v oblasti dobrého spravovania územia a využitia medziobecnej a medzisektorovej spolupráce.

Demografické, sociálne a spoločenské výzvy

Hlavnou výzvou je rýchle starnutie obyvateľstva. Podľa dostupných štatistických údajov stúpa aj ekonomické zaťaženie obyvateľstva na úrovni 139 obyvateľov/100 obyvateľov – najrýchlejšie starnúce obyvateľstvo na území BBSK (s podielom 24 % obyvateľov v seniorskom veku) a vytvára tak tlak na uspokojovanie rastúcej potreby po sociálnych službách a ich ďalšom rozvoji; pri senioroch a zdravotne znevýhodnených obyvateľoch s dôrazom na to, aby čo najdlhšie prostredníctvom služieb zotrvali vo svojom prirodzenom prostredí, poskytovali sa vhodné služby pre rozvoj rodinnej politiky i služby, ktoré napomáhajú pri riešení už vzniknutých krízových situácií jednotlivcov, rodín, či komún. Negatívna je aj migračná bilancia na úrovni 37,4 %, v rámci ktorej je viditeľný odliv vzdelanej pracovnej sily (44 %). Nemenej dôležitá je nevyhnutnosť zatraktívniť mesto pre mladých ľudí a prilákať ich do mesta. Mesto potrebuje vytvoriť nielen atraktívne a príťažlivé prostredie, ale aj zmenu spôsobu komunikácie s verejnosťou, zabezpečiť zvýšenie kvality mestského prostredia a verejných politík, podporiť aktivity občianskych iniciatív a spoločensky zodpovedných komún, miestnu ekonomiku, nové formy celoživotného vzdelávania a nadobúdania nových zručností, ale aj uspokojiť rastúci dopyt po integrovaných službách zdravotnej a sociálnej starostlivosti. Výzvou pre mesto je aj riešenie otázky marginalizovaných skupín obyvateľstva. Územie dnes disponuje dostatočnou vzdelávacou infraštruktúrou a výzvou bude jej udržanie a zatraktívnenie. Problémové bude udržanie dostupných služieb v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Výzvy v oblasti fyzickej infraštruktúry, dopravy a životného prostredia

Kľúčovým problémom mesta je naďalej doprava a environmentálna infraštruktúra. Najväčšou výzvou je nevyhnutnosť zásadnej zmeny prístupu plánovania mobility s dôrazom na aktívne a udržateľné formy prepravy (pešia, cyklodoprava a verejná doprava) prostredníctvom zapájania obyvateľov, zainteresovaných strán a koordinácie medzi dotknutými sektormi, vrátane zvýšenia bezpečnosti účastníkov a zvýšenia atraktivity ekologickej mobility. Cieľom je zlepšenie prístupnosti a zabezpečenia udržateľnej mobility vysokej kvality pre celé mesto Detva a jeho zázemie, čo si bude vyžadovať skvalitnenie dopravných služieb s využitím digitalizácie aj v rámci IDS BBSK. Veľkou výzvou mesta je parkovacia politika a nevyhnutná potreba riešenia statickej dopravy v obytných zónach s cieľom zvýšenia kvality životného prostredia obyvateľov sídlisk a tým zvýšenia atraktivity a udržateľnosti trvalo žijúceho obyvateľstva v meste a zároveň zabezpečenie komfortu pre návštevníkov mesta.

Vážnym problémom je i nedobudovaný systém verejného vodovodu a kanalizácie na území mesta Detva a znečisťovanie ovzdušia. K skvalitneniu ovzdušia prispievajú nielen zmeny v doprave, ale aj v energetickom systéme mesta zameranom na zníženie tepelných strát a zmeny palivovej základne, ale aj ekosystémové služby a opatrenia voči zmene klímy, a to tak v krajine, ako aj zázemí mesta Detva. S budovaním modrej a zelenej infraštruktúry súvisí aj revitalizácia mestských verejných priestorov, ich estetizácia, bezpečnosť a bezbariérovosť.

Dobudovanie technickej a environmentálnej infraštruktúry je nevyhnutné aj pre zvýšenie atraktivity územia pre priame zahraničné investície a investície do územia (doplnková infraštruktúra k priemyselným parkom – 2 zelené priemyselné parky a 1 hnedý priemyselný park) a využívanie tzv. zanedbaných plôch a objektov mesta Detva, a zároveň využívanie nadpriemernej podnikateľskej aktivity (69 podnikateľských subjektov na 1 000 obyvateľov).

Výzvy v hospodárskej oblasti

Tieto výzvy súvisia predovšetkým s digitalizáciou, zelenou a obehovou ekonomikou, technologickými i netechnologickými inováciami, prepojením výskumu a praxe, sieťovaním malých podnikov a zavádzaním nových obchodných modelov a marketingu s dôrazom na zelenú a digitálnu transformáciu mestskej ekonomiky.

Pre hospodársky rast územia mesta Detva sú kľúčové dve oblasti – strojárstvo a informačné technológie a rozvoj miestnej ekonomiky cez podporu MSP a cestovného ruchu, založený predovšetkým na kultúrnom a kreatívnom priemysle a prírodnom bohatstve. Výzvou v oblasti vedy a informačných technológií je hlavne sektor vzdelávania, zdravotníctva a kreatívneho priemyslu, ale aj obehového hospodárstva v prepojení na digitalizáciu verejnej správy.

Výzvy v oblasti dobrého spravovania územia

Hlavnou výzvou je skvalitnenie verejných politík, a to prostredníctvom využitia skúseností z uplatňovania otvoreného vládnutia a aktívnej účasti verejnosti a jej zapájaním do rozhodovania, podpora partnerstva a spolupráce, zdieľané odborné kapacity, dôraz na spoločenskú zodpovednosť a aktívne občianstvo. Výsledkom by mali byť verejné služby zamerané na riešenie potrieb obyvateľov a komunit, vytvorený priestor pre vzájomnú diskusiu, spoluúčasť obyvateľov na tvorbe verejných priestorov a verejných politík s cieľom celkového zvýšenia kvality života obyvateľov. Za posledné obdobie sa významne znížil záujem obyvateľstva o veci verejné a participáciu, a spolupráca aktérov v území nie je dostatočná.

Problémy územia mesta Detva:

- nedostatočná investičná aktivita,
- manažment dopravnej infraštruktúry,
- kapacity samosprávy,
- nezáujem občanov o veci verejné,
- komplexná starostlivosť o znevýhodnené skupiny obyvateľstva,
- absencia politiky bývania,
- udržateľnosť a kvalita vzdelávania,
- dostupnosť a kvalita infraštruktúry pre voľný čas (šport, kultúra),
- prepojenie strategických dokumentov na mestskej, medziobecnej a subregionálnej úrovni.

3. Vízia a Hlavné ciele:

Vízia

Chceme, aby územie mesta Detva sa do roku 2030 stalo:

„MESTO DETVA – centrum sociálneho, ekonomického, environmentálneho, vzdelávacieho a kultúrneho rozvoja PODPOĽANIA.“

Strategický prístup

Hlavnými princípmi rozvoja územia je udržateľný územný rozvoj založený na ochrane, efektívnom a ekologickom využívaní zdrojov územia, participácia a súdržnosť. Rozvojová stratégia je zameraná na dosiahnutie vysokej kvality života prostredníctvom realizácie inovácií a zmien založených na troch pilieroch –prostredí (využívanie zdrojov), ekonomike a spoločnosti (komunity).

Hlavný cieľ

Hlavným cieľom stratégie rozvojového programu mesta DETVA do roku 2028 je využitie dostupných vnútorných a vonkajších potenciálov, a zdrojov pre zlepšenie kvality života, starostlivosť o všestranný rozvoj územia mesta, vrátane jeho subjektov, ako aj starostlivosť o potreby jeho obyvateľov a návštevníkov.

Priority

Priorita 1. Prosperita a atraktivita mesta Detva

Priorita 2. Odolnosť a udržateľnosť mesta Detva

Priorita 3. Spolupráca a dobré spravovanie v meste Detva

Priorita 1. Prosperita a atraktivita mesta Detva	Priorita 2. Odolnosť a udržateľnosť mesta Detva	Priorita 3. Spolupráca a dobré spravovanie v meste Detva
Strategická oblasť: Zamestnanosť a podnikanie podpora MSP, infraštruktúra pre investorov, prezentácia mesta, podpora inovatívnych riešení, zodpovedné VO	Strategická oblasť: kvalitné mestské prostredie moderné a multifunkčné verejné priestory, školské areály, adaptácia na zmenu klímy, infraštruktúra pre obehové a odpadové hospodárstvo zelené riešenia pre domácnosti	Strategická oblasť: Dobré spravovanie využitie digitálnych nástrojov na informovanie občanov, zvyšovanie účasti občanov na rozhodovaní a spravovaní mesta, otvorené dáta
Strategická oblasť: Cestovný ruch Inovácia produktov CR, infraštruktúra pre CR, podpora spolupráce aktérov, mapovanie potrieb návštevníkov, digitalizácia	Strategická oblasť: Odolná a inteligentná infraštruktúra podpora ekologickej dopravy, energetický manažment mesta, dopravná infraštruktúra, manažment statickej dopravy	Strategická oblasť: Spolupráca a koordinácia realizácia spoločných projektov, podpora medzisektorovej spolupráce
Strategická oblasť: Verejné služby pre dôstojný život integrácia sociálnych služieb a služieb pre zdravie, podpora voľnočasových aktivít obyvateľov, inkluzívne vzdelávanie, dostupné bývanie		

Priority územia mesta Detva budú rozpracované do strategických a špecifických cieľov a návrhov intervencií na ich dosiahnutie prostredníctvom súboru opatrení, projektov a aktivít samosprávy mesta a ostatných aktérov v území.

Prehľad strategických a špecifických cieľov:

Priorita 1. Prosperita a atraktivita mesta Detva	Priorita 2. Odolnosť a udržateľnosť mesta Detva	Priorita 3. Spolupráca a dobré spravovanie v meste Detva
Strategický cieľ 1.1. Skvalitňovať podmienky pre zamestnanosť a podnikanie	Strategický cieľ 2.1. Vytvárať kvalitné mestské prostredie	Strategický cieľ 3.1. Skvalitniť služby občanom (optimalizovanie procesov riadenia a komunikácie mestskej samosprávy)
Špecifický cieľ 1.1.1: Zlepšiť podmienky na rozvoj podnikania v meste	Špecifický cieľ 2.1.1: Venovať zvýšenú pozornosť tvorbe a revitalizácii verejných mestských priestranstiev	Špecifický cieľ 3.1.1: Aktívne zapájať občanov do tvorby územnoplánovacích podkladov a dokumentov, ako aj dielčích problémov - projektov rozvoja jednotlivých zón a lokalít mesta
Špecifický cieľ 1.1.2: Podporiť tvorbu a inováciu produktov cestovného ruchu	Špecifický cieľ 2.1.2: Zlepšiť systém zberu a nakladania s odpadmi	Špecifický cieľ 3.1.2: Zlepšiť kvalitu a dostupnosť služieb samosprávy pre občanov (prostredníctvom elektronizácie samosprávy,

		zavádzanie a rozširovanie elektronických služieb)
Strategický cieľ 1.2. Zabezpečiť kvalitné a moderné verejné služby	Špecifický cieľ 2.1.3: Zvýšiť bezpečnosť obyvateľov a návštevníkov na území mesta	Strategický cieľ 3.2. Posilniť spoluprácu a integrovaný prístup
Špecifický cieľ 1.2.1: Zabezpečiť sociálne služby pre občana mesta s dôrazom na jeho špecifické potreby	Strategický cieľ 2.2. Dobudovať infraštruktúru v meste	Špecifický cieľ 3.2.1: Podporovať spoluprácu aktérov a medzisektorovú spoluprácu na všetkých úrovniach (SPR, regionálnej, národnej a medzinárodnej)
Špecifický cieľ 1.2.2: Vytvárať podmienky pre moderné inkluzívne vzdelávanie a atraktívne trávenie voľného času detí a mládeže	Špecifický cieľ 2.2.1: Modernizovať miestne cesty a ďalšiu dopravnú infraštruktúru (s dôrazom na ekologickú mobilitu)	Špecifický cieľ 3.2.2: Zlepšiť podmienky pre činnosť aktívnych komunít a občianskych iniciatív a spolkov
Špecifický cieľ 1.2.3: Zlepšiť možnosti využitia voľnočasových aktivít v rámci kultúrneho a spoločenského života (ponúknuť návštevníkom mesta lákavý segment histórie a tradícií v prepojení so súčasnosťou)	Špecifický cieľ 2.2.2: Investovať do moderného energetického manažmentu mesta	
Špecifický cieľ 1.2.4: Vytvárať podmienky pre aktívne športové využitie všetkých občanov (tradičné a netradičné športové aktivity)		

4. Obsah strategického dokumentu:

Na základe predbežných analýz sa bude vypracovávať nový strategický dlhodobý rozvojový dokument mesta, ktorý bude reflektovať aj širšie vzťahy územia a uplatnenie integrovaného prístupu.

PHRSR mesta Detva na obdobie 2023 – 2028 s výhľadom do roku 2030 je kľúčovým strednodobým strategickým dokumentom, ktorým sa mesto Detva pri výkone svojej činnosti bude starať o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov. PHRSR má povahu nového dokumentu v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii regionálneho rozvoja SR, pričom zohľadňuje ciele a priority ustanovené v PHRSR BBSK a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie mesta Detva, a zastrešuje všetky plánovacie dokumenty obce a viaceré oblasti rozvoja, smeruje k udržateľnému rozvoju územia, a je realizovaný na princípe partnerstva.

Podrobný obsah strategického dokumentu:

1. Úvod - východiská, relevantné vstupy a popis prípravy dokumentu.
2. Analytické východiská, trendy a odhad budúceho možného vývoja - zhodnotenie súčasnej situácie vrátane hodnotenia strategických a koncepčných dokumentov, kľúčové trendy vývoja, identifikácia vnútorného potenciálu vymedzeného územia a jeho špecifiká, identifikácia výziev - problémov potrieb, zhrnutie kľúčových zistení a odporúčania pre spracovanie stratégie rozvoja územia.

3. Strategická časť a rozvojová stratégia - vízia územia, strategické ciele a priority, definovanie vhodnej stratégie územia a vymedzenie priorít financovaných prevažne z EÚ fondov, strategickí sociálno-ekonomickí partneri.
4. Programová časť - strategické programy a navrhované intervencie, investičné a neinvestičné aktivity územia.
5. Realizačná časť, vrátane návrhu implementačného plánu, a plán monitorovania, nástroje/opatrenia/aktivity na implementáciu stratégie a osobitné definovanie tém a operácií financovaných z EÚ fondov, plán implementácie stratégie - rozdelenie úloh, činností a zodpovedností, časový harmonogram, implementačná štruktúra, identifikácia potreby aktualizácie alebo tvorby nového strategického dokumentu.
6. Finančná časť, vrátane návrhu finančného plánu - finančná stratégia, plán využitia zdrojov postupne na obdobie n+2 a výhľad (rozdelenie zdrojov podľa priorít, identifikácia predpokladaných finančných zdrojov).
7. Riziká implementácie a ich prevencia - identifikácia a zhodnotenie rizík implementácie programu (opatrenia, zodpovednosti za ich realizáciu, monitorovanie a hodnotenie).
8. Odporúčania a požiadavky vyplývajúce zo spracovania spoločného PHRSR - vo vzťahu k nadradeným a nižším úrovňam strategického riadenia, pre spolupracujúce subjekty a strategické dokumenty nižšej strategickej úrovne.

Prílohy

5. Uvažované variantné riešenia zohľadňujúce ciele a geografický rozmer strategického dokumentu:

Strategický dokument sa predkladá invariantne. V rámci procesu posudzovania vplyvov dokumentu bude jeho obsah a v ňom navrhované riešenia porovnávané s nulovým variantom.

6. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania:

Vecný a časový harmonogram schvaľovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Detva na roky 2023 – 2038 s výhľadom do roku 2030 pozostáva z nasledovných etáp :

Fáza/ Krok	Obsah	Začiatok fázy	Koniec fázy	Zodpovedná osoba/partner
Fáza 1	Identifikácia potreby a impulzov vypracovania PHRSR a rozhodnutie o začatí prípravných prác	09/2022	12/2022	Riadiaci výbor PHRSR
Fáza 2	Prípravné práce, spracovanie a schválenie Vstupnej správy vrátane predbežnej vízie	01/2023	03/2023	Riadiaci výbor PHRSR

Fáza 3	Inventarizačná, analytická a prognostická fáza spracovania dokumentu	03/2023	04/2023	Riadiaci výbor PHRSR, TPS a experti
Fáza 4	Stanovenie vízie, strategického smerovania, priorít a strategických cieľov PHRSR	05/2023	06/2023	Riadiaci výbor PHRSR, TPS a experti
Fáza 5	Návrh vlastnej stratégie – strategického prístupu, postupu a nástrojov na dosiahnutie vízie a cieľov	07/2023	07/2023	Riadiaci výbor PHRSR, TPS a experti
Fáza 6	Nastavenie implementácie, financovania, monitorovania a vyhodnocovania PHRSR	08/2023	09/2023	Riadiaci výbor PHRSR, TPS a experti
Fáza 7	Spracovanie návrhu Akčného plánu – zásobník strategických investícií	09/2023	12/2023	Riadiaci výbor PHRSR, TPS a experti
Fáza 8	Prerokovanie a schvaľovanie návrhu PHRSR mesta Detva	12/2023	04/2024	Riadiaci výbor PHRSR

7. Vzťah k iným strategickým dokumentom:

Strategické dokumenty a politiky EÚ

- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
- Ciele politiky EÚ v programovacom období 2021-2027
- Európska zelená dohoda (European Green Deal) publikovaná v decembri 2019, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo
- EÚ Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie, COM(2010) 2020 v konečnom znení
- Európska stratégia pre nízko emisnú mobilitu (COM(2016) 501 z 20. 7. 2016)
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050, COM(2011) 112 v konečnom znení
- Energetický plán do roku 2050 COM(2011) 885 v konečnom znení
- Nástroj na prepájanie Európy v oblasti dekarbonizácie hospodárstva a podpory využívania čistej energie
- Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania

Strategické dokumenty a politiky SR

- Národné priority implementácie Agendy 2030 (ÚPVII SR)
- Národný investičný plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030 (UPVII)
- Stratégia hospodárskej politiky SR do roku 2030 (MH SR)
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (MDV SR, v platnosti)
- Nízko uhlíková stratégia rozvoja SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 (MŽP SR)
- Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (MŽP SR) Konceptia mestského rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (MDV SR)
- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán do roku 2030
- Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy

Strategické dokumenty VÚC

- Územný plán regiónu Banskobystrického samosprávneho kraja
- Regionálna inovačná stratégia BBSK
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja BBSK na roky 2022 – 2027
- Konceptia rozvoja sociálnych služieb na území Trnavského samosprávneho kraja

- Plán udržateľnej mobility BBSK

8. Orgán kompetentný na prijatie strategického dokumentu:

Mestské zastupiteľstvo mesta Detva

9. Druh schvaľovacieho dokumentu:

Uznesenie mestského zastupiteľstva mesta Detva

III. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia

1. Požiadavky na vstupy:

Realizácia PHRSR mesta Detva nebude vyžadovať žiadne dodatočné vstupy relevantné pre posudzovanie z hľadiska vplyvov na životné prostredie. Naopak, koncepcia strategického dokumentu je zameraná na zníženie materiálových a energetických vstupov do miestnej ekonomiky na vymedzenom území, podporu využívania obnoviteľných zdrojov a investícií do adaptácie na zmenu klímy. Naplnenie vízie, cieľov a opatrení prostredníctvom konkrétnych projektov bude predmetom posúdenia podľa zákona na úrovni posudzovania vplyvov na životné prostredie jednotlivých činností a dokument ako taký nevytvára priamy rámec pre projekty alebo činnosti podľa prílohy č. 8 Zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Pri spracovaní PHRSR územia mesta Detva na roky 2023-2028 s výhľadom do roku 2030 budú využité:

- dostupné existujúce poznatky získané v rámci prípravných prác, osobitne dôležité strategické a koncepčné dokumenty (BBSK, mesta Detva a okolitých obcí MFO ako širšieho zázemia združených v mikroregióne Podpoľanie) zaoberajúce sa parciálnymi problémami, ktoré budú riešené v PHRSR BBSK,
- stratégie a koncepčné materiály s celoštátnou pôsobnosťou, Partnerská dohoda SR na roky 2021-2027, OP Slovensko, národné sektorové stratégie,
- výstupy z verejných diskusií s aktérmi (identifikácia problémov/výziev, cieľov a rozvojových zámerov aktérov v dotknutom území),
- požiadavky a rozvojové zámery zástupcov SEP,
- súbory štatistických dát pre inventarizačnú a analytickú časť (primárne a sekundárne dáta),
- súbory štatistických dát (primárne dáta) získané na základe dotazníkových prieskumov,
- relevantné právne normy,
- odborné kapacity v území ako napríklad vytvorené tematické pracovné skupiny, ktorých členovia a členky zastupujú široké spektrum organizácií a združení za jednotlivé definované oblasti a zabezpečujú prepojenie strategického dokumentu mesta Detva na aktivity SEP.

V procese spracovania strategického dokumentu sú premietnuté a zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín, ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie mesta Detva, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty a jeho jednotlivé orgány: poslanci zastupiteľstva, primátor a vedenie mesta Detva a komisie mestského zastupiteľstva.

2. Údaje o výstupoch:

Výstupom procesu plánovania bude strategický dokument – Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Detva na roky 2023 – 2028 s výhľadom do roku 2030, schválený mestským zastupiteľstvom. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Detva na roky 2023 – 2028 s výhľadom do roku 2030 má v strategickej časti formulovanú víziu, hlavný cieľ a priority, ktoré vyplynuli z identifikovaných problémov a výziev na území mesta Detva, aj ako jadrového mesta mikroregiónu Podpoľanie.

Údaje o výstupoch, t.j. o projektoch navrhnutých na realizáciu vrátane finančného plánu a merateľných ukazovateľov plnenia cieľov budú známe po spracovaní strategického dokumentu.

Strategické ciele PHRSR mesta Detva na roky 2023 -2028 s výhľadom do roku 2030

Schválený strategický dokument bude mať priame výstupy, ktoré by mohli byť predmetom posúdenia vplyvov na životné prostredie. Definované priority a ciele budú zamerané na optimalizáciu využitia zdrojov a zníženie výstupov ekonomických a iných činností relevantných pre posúdenie z hľadiska dopadov na životné prostredie.

Pre hodnotenie a monitorovanie realizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Detva na roky 2023 – 2028 s výhľadom do roku 2030 je v implementačnej časti dokumentu vytvorený súbor merateľných ukazovateľov, ktoré umožňujú adekvátne vyhodnocovať plnenie cieľov strategického dokumentu. Majú definované cieľové hodnoty a jednotlivé míľniky očakávaného dosiahnutia cieľových hodnôt. Systém merateľných ukazovateľov je napojený na konkrétny strategický cieľ a umožňuje vyhodnotiť progres implementácie.

3. Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie:

Vzhľadom na povahu a ciele strategického dokumentu sa očakávajú hlavne pozitívne priame aj nepriame vplyvy na životné prostredie, ako aj na kvalitu života obyvateľov vymedzeného územia. V dokumente sú formulované samostatné strategické ciele (SC), ktoré sú prioritne alebo sekundárne zamerané na zlepšenie kvality životného prostredia.

Dosiahnutie pozitívnych vplyvov na životné prostredie podporí realizácia navrhnutých aktivít využitím integrovaných nástrojov (integrované územné investície a integrované projekty/riešenia), ktoré zaistia vzájomnú synergiu a komplementaritu realizovaných aktivít a projektov.

V súčasnosti platná legislatíva na úseku ochrany jednotlivých zložiek životného prostredia, ako aj povoľovací systém, zahŕňajúci tiež posudzovanie vplyvov jednotlivých investičných zámerov na životné prostredie, prispievajú k zabezpečeniu minimalizácie negatívnych vplyvov strategického dokumentu, ktoré musia vytvárať predpoklady pre zosúladenie navrhovaných činností s podmienkami krajiny. Navrhnuté aktivity do územia budú včlenené tak, aby došlo k uspokojeniu záujmov a potrieb spoločnosti na jednej strane a súčasne nebola narušená ekologická stabilita krajiny. Konkrétne vplyvy na životné prostredie vzhľadom na všeobecný charakter dokumentu nie je možné vo fáze spracovania oznámenia o strategickom dokumente kvantifikovať. Jednotlivé environmentálne dosahy budú podrobne opísané v každom zámere investičnej akcie a príslušnej technickej dokumentácie a správe o hodnotení strategického dokumentu.

Niektoré konkrétne aktivity môžu podliehať samostatnému posudzovaniu v zmysle Zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, v procese ktorého budú navrhnuté opatrenia na elimináciu, resp. minimalizáciu negatívnych vplyvov na životné prostredie. Pri realizácii investičných zámerov vyplývajúcich z implementácie stratégie je určité riziko negatívneho zásahu do životného prostredia, toto však bude eliminované dôsledným posudzovaním zámerov stavieb a činností na životné prostredie podľa Zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a následnou realizáciou navrhnutých opatrení.

Možné priame a nepriame vplyvy:

- pri strategických cieľoch, ktorých napĺňanie bude sprevádzané realizáciou niektorých aktivít a priorít, existujúcich a nových, možno očakávať, že bude dochádzať k určitým zásahom alebo ovplyvňovaniu priestoru, pôd, horninového prostredia, georeliéfu, biotopov, legislatívne vymedzených častí prírody a krajiny, prvkov krajinnej štruktúry, kultúrno-historických hodnôt, k ovplyvňovaniu obyvateľstva, jeho aktivít, zdravotného stavu, pohody, rastlínstva a živočíšstva, a to v podobe priamych aj nepriamych vplyvov rôzneho charakteru, rozsahu a dopadu (negatívne aj pozitívne vplyvy);
- možno predpokladať, že napĺňanie strategických cieľov dokumentu v prípade ich správnej realizácie, za rešpektovania legislatívy z oblasti ochrany životného prostredia a zdravia, bude sprevádzané rozvojom a zvyšovaním kvality bývania, práce, školstva, zdravotníctva, občianskej vybavenosti a služieb, zvyšovaním zamestnanosti, príležitostí a možností, znižovaním negatívnych spoločenských javov, zlepšovaním zdravotného stavu, zvyšovaním životnej úrovne, kvality života a bezpečnosti obyvateľstva a návštevníkov mesta, prevažne pozitívnym dopadom na zložky životného prostredia, krajinu, prírodné zdroje a obyvateľstvo;
- mnohé navrhované aktivity a opatrenia sú konkrétne zamerané na posilnenie starostlivosti o územie a na zlepšenie stavu životného prostredia a zdravia obyvateľstva;
- predovšetkým aktivity a priority zamerané na znižovanie energetickej náročnosti budov, efektívne a ekologické využívanie zdrojov územia a zavedenie systému obehového hospodárstva budú mať výrazne pozitívny vplyv na kvalitu životného prostredia;

- realizácia strategických cieľov a priorít mesta Detva nevytvára predpoklad prekročenia limitov stanovených na ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia;
- v súčasnosti platná legislatíva na úseku ochrany jednotlivých zložiek životného prostredia, ako aj povoľovací systém zahŕňa tiež posudzovanie vplyvov investičných zámerov na životné prostredie, zabezpečí minimalizáciu vplyvov.

4. Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva:

Strategický dokument nemá priamy vplyv na zdravie obyvateľov, ale vytvára predpoklady pre zvýšenie kvality ich života. Aktivity podporujúce zlepšenie kvality života obyvateľov sú zahrnuté tak vo vízii ako aj v prioritách a strategických cieľoch, osobitne v prioritách a strategických cieľoch zameraných a zlepšovanie kvality všetkých zložiek životného prostredia, cieľoch a projektoch na zvýšenie ekonomickej výkonnosti územia, a následne zlepšenie socioekonomickej situácie všetkých skupín obyvateľstva a v oblasti zlepšovania verejných služieb poskytovania zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb s dôrazom na udržateľnosť a kvalitu poskytovaných služieb.

V rámci jednotlivých priorít sú strategické ciele definované s dôrazom na zlepšovanie kvality života obyvateľov nielen zlepšovaním kvality životného prostredia (technickej a environmentálnej infraštruktúry), ale aj služieb obyvateľom priamo spojených s podporou ich zdravia, a to podporou rozvoja relevantnej infraštruktúry (najmä športovej a voľnočasovej) a poskytovaním kvalitných verejných služieb v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb.

5. Vplyvy na chránené územia:

PHRSR mesta Detva sa v rámci svojich priorít a cieľov zameriava na ochranu a zamedzenie degradácie prírodného dedičstva a vychádza z existujúcich schválených a posúdených rozvojových dokumentov v území mesta Detva. Navrhované projektové zámery budú realizované v zmysle platnej legislatívy SR v oblasti ochrany prírody a krajiny, čím budú rešpektovať jednotlivé stupne ochrany v riešenom a dotknutom území. Dokument má všeobecný charakter bez konkrétneho spôsobu realizácie aktivít, preto nie je reálne špecifikovať riziká súvisiace s jeho realizáciou na chránené územia. Jednotlivé investičné projektové zámery budú podliehať samostatnému posudzovaniu vplyvov na životné prostredie v zmysle platnej legislatívy. Všetky realizované investície budú v súlade s princípom „významne nenarušiť“.

Na území mesta Detva sa nenachádzajú žiadne chránené vodohospodárske oblasti.

Aktivity obsiahnuté v strategickom dokumente nebudú mať významný negatívny vplyv na vyššie uvedené chránené územia, územia európskeho významu ani chránené vodohospodárske oblasti.

6. Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického materiálu:

Postup prípravy tak Vstupnej správy PHRSR mesta Detva, ako aj PHRSR mesta Detva na roky 2023-2028 s výhľadom do roku 2030 bol ovplyvnený špecifickými podmienkami v území danými globálnou krízou a prípravami na nové programové obdobie EU 2021-2027 a najmä dôsledkami vojny na Ukrajine, ktorá zároveň predstavuje najvýznamnejšie riziko súvisiace s tvorbou a implementáciou strategického dokumentu. Ďalšími rizikami súvisiacimi s tvorbou a implementáciou PHRSR mesta Detva je nepredvídateľnosť globálneho ekonomického vývoja a v dobe jeho tvorby nevyjasnené, resp. meniace sa podmienky podpory rozvoja kraja z fondov Európskej únie.

K ďalším rizikám patria:

a) Riziká spojené s charakterom udalostí

- politická a ekonomická nestabilita;
- nové zistenia analýz (vrátane zlej interpretácie);
- nedostatočná informovanosť alebo prenos informácií;
- možné reformy v oblasti spravovania územia a tvorby verejných politík;
- nedostatočná koordinácia (medzi-inštitucionálna i vnútro-inštitucionálna);
- nedostatočné odborné a administratívne kapacity;
- nedostatočné zladenie očakávaní, potrieb a záujmov aktérov pri tvorbe dokumentu;

b) Vzťahové riziká:

- nepochopenie princípov otvoreného spravovania a úlohy aktérov;
- napätie v reakcii na rozličné udalosti, riešenia;
- nejasnosť v rôznych stratégiách.
- nechuť / nedôvera jednotlivých aktérov;

c) Systémové riziká:

- nejasný model financovania administratívnych a organizačných kapacít;
- nesystémový prístup národnej úrovne k riadeniu regionálneho a miestneho rozvoja;
- nevyjasnené kompetencie a deliace línie medzi opatreniami OP Slovensko a POO,
- meny vo financovaní samosprávy .

7. Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice:

Vymedzené územie nemá spoločnú hranicu so žiadnym iným štátom. Významné vplyvy, ani značne nepriaznivé vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie presahujúce štátne hranice Slovenskej republiky sa nepredpokladajú.

IV. Dotknuté subjekty

1. Vymedzenie zainteresovanej verejnosti vrátane jej združení:

Zainteresoanou verejnosťou sú všetci občania, združenia a iniciatívy občanov, právnické a fyzické osoby pôsobiace na území mesta Detva.

2. Zoznam dotknutých subjektov:

- Obce so susediacim katastrálnym územím
 - Mesto Hriňová, MsÚ Hriňová, ul. Partizánska 1612, Hriňová
 - Obec Stožok, OcÚ Stožok, č. 47
 - Obec Vígľaš, OcÚ Vígľaš, Zvolenská 1, Vígľaš
 - Obec Očová, OcÚ Očová, ul. SNP 330/110, Očová
 - Obec Dúbravy, OcÚ Dúbravy č. 196
 - Obec Korytárky , OcÚ Korytárky č. 283
 - Obec Kriváň, OcÚ Kriváň č. 292
 - Obec Budiná, OcÚ Budiná č. 96
 - Obec Podkriváň, OcÚ Podkriváň č. 87
 - Obec Stará Huta, OcÚ Stará Huta č. 54
 - Obec Ábelová, OcÚ Ábelová č. 95
- Banskobystrický samosprávny kraj, Nám. SNP č. 23, 974 01 Banská Bystrica
- Regionálne združenie miest a obcí okresov Zvolen, Detva, Krupina, Námestie slobody 22, 960 01 Zvolen

Regionálne orgány štátnej správy

- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor školstva, Nám. Ľ. Štúra 1, 974 01 Banská Bystrica
- Okresný úrad Banská Bystrica, odb. výstavby a bytovej politiky, Nám. Ľ. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica
- Okresný úrad Banská Bystrica, odb. životného prostredia, Nám. Ľ. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica
- Okresný úrad Banská Bystrica, odb. dopravy a pozemných komunikácií, Nám. Ľ. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica
- Okresný úrad Detva, odbor starostlivosti o životné prostredie, J.G. Tajovského 1462/9, 962 12 Detva
- Okresný úrad Zvolen, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Študentská 2084/12, 961 08 Zvolen
- Okresný úrad Zvolen, odbor pozemkový a lesný, odd. lesného hospodárstva v okrese Detva, Študentská 2084/12, 961 08 Zvolen
- Okresný úrad Zvolen, odbor pozemkový a lesný, ochrana poľnohospodárskej pôdy v okrese Detva, Študentská 2084/12, 961 08 Zvolen
- Okresný úrad Zvolen , odbor krízového riadenia, Študentská 2084/12, 961 08 Zvolen
- Obvodný bankský úrad, 9. mája 2, 974 01 Banská Bystrica
- Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, J. Jiskru 6, 960 09 Zvolen
- Okresné riaditeľstvo Policajného zboru SR vo Zvolene Ul. Švermova 1900/4, 960 01 Zvolen,
- Okresné riaditeľstvo HaZZ Zvolen, Lieskovská cesta 500/38, 962 21 Lieskovec
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Zvolene, Nádvorná 336/12, 960 35 Zvolen

- Regionálna veterinárna a potravinová správa Zvolen, Nám. SNP 50, 960 01 Zvolen

Orgány špecializovanej štátnej správy

- Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, Štefánikova 15, 811 05 Bratislava
- Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Námestie slobody č. 6, P.O.BOX 100, 810 05 Bratislava
- Ministerstvo životného prostredia SR, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava
- Ministerstvo hospodárstva SR, Mlynské nivy 44/a, 827 15 Bratislava 212
- Ministerstvo zdravotníctva SR, Limbová 2, P.O. BOX 52, 837 52 Bratislava 37
- Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, Stromová 1, 813 30 Bratislava
- Ministerstvo financií SR, Štefanovičova 5, P. O. BOX 82, 817 82 Bratislava
- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Špitálska 4,6,8, 816 43 Bratislava
- Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava
- Ministerstvo obrany SR, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava
- Ministerstvo vnútra SR, Pribinova 2, 812 72 Bratislava
- Ministerstvo kultúry SR, Nám. SNP č. 33, 813 31 Bratislava – Staré Mesto

Ďalšie dotknuté subjekty:

- Štátna ochrana prírody, Tajovského 28B, 974 01 Banská Bystrica
- LESY SR, Nám. SNP 8, 974 01 Banská Bystrica
- Krajský pamiatkový úrad, Lazovná 8, 974 01 Banská Bystrica
- Slovenská správa ciest Miletičova 19, 826 19 Bratislava
- Slovenská správa ciest, Investičná výstavba a správa ciest, Skuteckého 32, 974 23 Banská Bystrica
- Banskobystrická regionálna správa ciest, Majerská cesta 94, 974 96 Banská Bystrica
- Železnice SR, Klemensova 8, 813 61 Bratislava
- Železnice SR, Oblastné riaditeľstvo Zvolen, M. R. Štefánika 295/2, 960 01 Zvolen

Záujmy podnikateľských subjektov, verejných inštitúcií a mimovládnych organizácií na území UMR nebudú dotknuté, počíta sa s ich spoluprácou na rozvoji územia, pri definovaní a realizovaní možností vzájomnej podpory.

3. Dotknuté susedné štáty:

Nie sú dotknuté.

V. Doplnujúce údaje

1. Mapová a iná grafická dokumentácia (napr. výkres širších vzťahov v mierke primeranej charakteru a pôsobnosti strategického dokumentu):

Predkladané oznámenie neobsahuje žiadne mapové ani iné grafické dokumentácie.

2. Materiály použité pri vypracovaní strategického dokumentu:

- Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2020 – 2024
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
- Návrh národných priorít implementácie Agendy 2030 (MIRRI)
- Návrh Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030 (Národná stratégia regionálneho rozvoja).
- Návrh Národného investičného plánu Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030 (MIRRI)
- Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027 (ÚPVII)
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska (skrátene KURS)
- Stratégia hospodárskej politiky SR do roku 2030 (MH SR)
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (MDV SR)
- Nízko uhlíková stratégia rozvoja SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 (MŽP SR)
- Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (MŽP SR) 2021
- Stratégia adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy (v príprave)
- Metodika tvorby PHSR (ÚPVII, január 2020)
- Jednotný metodický rámec pre prípravu integrovaných územných stratégií a investícií v SR v programovom období 2021 – 2027 (MIRRI SR , august 2020)
- Vstupná správa pre spracovanie strategického dokumentu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Detva na roky 2023 – 2028 s výhľadom do roku 2030
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny
- Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č.180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Koncepcia mestského rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (MDV SR)
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán do roku 2030 Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy
- Územný plán regiónu Banskobystrického samosprávneho kraja v znení ďalších zmien a doplnkov
- Regionálna inovačná stratégia Banskobystrického samosprávneho kraja
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Detva na roky 2015 - 2023
- Programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí tvoriacich územie mikroregiónu Podpoľanie

VI. Miesto a dátum vypracovania oznámenia

Detva, 7.12.2023

1. Meno spracovateľa oznámenia:

Meno a priezvisko: PaedDr. Ingrid Šuľanová, MSc
Pracovné zariadenie: vedúca pracovných skupín
Adresa: Tajovského 1369/7, 962 12 Detva
Tel.: tel.: +421453700408
e-mail: ingrid.sulanova@detva.sk

2. Potvrdenie správnosti údajov oznámenia podpisom oprávneného zástupcu obstarávateľa, pečiatka

Meno a priezvisko: Branislav Baran
Pracovné zariadenie: primátor mesta/štatutárny zástupca
Adresa: Tajovského 1369/7, 962 12 Detva
Tel.: +421453700404
e-mail: primator@detva.sk

.....
Branislav Baran
primátor mesta

Prílohy:

1. Vstupná správa pre spracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Detva na roky 2023 -2028 s výhľadom do roku 2030